

HOGYAN BESZÉLJÜNK AZ EMBERI JOGOKRÓL A COVID-19 IDEJÉN

ÚTMUTATÓ EMBERI JOGI ÉS A MÉDIÁBAN DOLGOZÓ SZAKEMBEREKNEK

Az emberi jogok révén érhetjük el, hogy a kormányok döntéseikkel mindannyiunk egészségét és jólétét szolgálják. Egyes kormányok és a sajtó mégis gyakran úgy tünteti fel őket, mintha akadályt jelentenének a közegészségügy számára. Olykor akaratlan is ráerősítünk erre a torz beállításra. Az ún. értékalapú kommunikációs módszert szemléltető útmutatónk arról szól, hogyan bírjunk rá másokat arra, hogy becsüljék meg a jogaikat és éljenek is velük, mert így tudnak csak maguknak olyan életet és olyan közösséget teremteni, amelyet szeretnének.

Mutassunk rá, hogyan lehet az emberi jogok segítségével legyőzni a járványt!

Magyarázzuk meg, miért lehet bizonyos jogainkra támaszkodva a megfelelő irányba terelni a kormányzati cselekvést. A sajtószabadság, az egyesülési szabadság és a képviselők megválasztásának joga olyan eszközök, amelyekkel elérhetjük, hogy a kormány mindannyiunk javát és egészségét szolgáló döntéseket hozzon.

Kerüljük el, hogy az emberi jogokról úgy beszéljünk, mintha azok összeférhetetlenek lennének a egészségünkkel

Amikor cáfoljuk azon kormányzati kijelentéseket, melyek szerint egészségünk védelme érdekében korlátozni kell jogainkat, valójában az emberi jogokat övező negatív narratívát erősítjük. Ha választani kell jogaink védelme és egészségünk védelme között, legtöbbször az utóbbi mellett döntenek.

Így lépünk fel, ha a kormány, bár jóhiszeműen cselekszik, mégis elveti a sulykot:

1. Mutassunk rá, mely szabadságjogok kerültek veszélybe, közérthetővé téve, miért fontosak és hasznosak ezek a mindennapi életünkben;
2. Ismerjük el, hogy a szükségállapot idejére fel lehet őket függeszteni, amennyiben odafigyelünk egymásra;
3. Magyarázzuk el példákkal, miért veszélyesek a kormányzati túlkapások;
4. Világítsunk rá, hogyan támaszkodhatunk a jogainkra, például arra, hogy független bírósághoz fordulhatunk, amikor majd vissza akarjuk nyerni a szabadságunkat!

Ha a kormány leplezetlenül magához akarja ragadni a hatalmat, ne egyszerűen elutasítsuk az általa sulykolt hamis látszatot!

Ha egy az egyben vitatjuk, hogy a jogok veszélyeztetnék az egészségünket, az csak olaj a tűzre. Irányítsuk inkább a lényegre a figyelmet: arra, hogy a kormány éppen megszünteti a jogainkat, amelyek révén elérhetnénk, hogy valóban az érdekeinknek megfelelően járjon el. Világítsunk rá, hogy a kormány nem teremti meg a közegészségügy védelmét! Ha bűnbakokat keres, mutassunk rá, hogy ez megosztási és figyelemelterelési kísérlet! Ne a koronavírus köré csoportosítsuk a mondanivalónkat!

Veszélyeztetett csoportokról szólva használjuk a többes szám első személyt!

Ne azzal kezdjük, hogy kik a veszélyeztetettek! Előbb a közös szempontokat hangsúlyozzuk! Mindannyiunkról szólva, a saját közösségünkhöz tartozókként, ne pedig "mások" gyanánt tüntessük fel a veszélyeztetett csoportokat! Ezután magyarázzuk el, miért nem érvényesülnek a közös szempontjaink az adott veszélyeztetett csoport esetében! Mutassunk rá, hogyan sodorta őket veszélybe a rendszer, és mi mindenre kellene változtatnunk a helyzetük javítása érdekében!

HOGYAN BESZÉLJÜNK AZ EMBERI JOGOKRÓL A COVID-19 IDEJÉN

ÚTMUTATÓ EMBERI JOGI ÉS A MÉDIÁBAN DOLGOZÓ SZAKEMBEREKNEK

Ne így!	Inkább így!
Ne élj a koronavírust megszemélyesítő fordulatokkal, pl. “a koronavírus kinyírja a demokráciát”, “a szabadságjogok áldozatul estek a koronavírusnak”! Ezek elkenik, hogy a politikusok építik le a demokráciát és az emberi jogokat.	Mutass rá, hogy a kormány döntése demokrácia-ellenes! Magyarázd meg, miért szükségesek a demokratikus garanciák (sajtószabadság, egyesülési szabadság stb.) ahhoz, hogy a kormány az érdekeinket szolgálja.
Ne csak a válságról, a gondokról beszélj! Ez ijesztően hat és a kilátástalanság érzetét kelti. A végén még mindenki a fejét homokba dugva egyéni megoldásokon kezd töprengeni.	A válságról szólva inkább a reményt/megoldásokat hangoztasd! Fejtsd ki, milyen lesz, ha ezek megvalósulnak! A problémákhoz képest 3-4-szer hosszabban ecseteld a megoldásokat!
Ne valami elvont, védendő dologként utalj a jogokra: pl. “a koronavírus elleni küzdelemben a kormányok tartásuk tiszteletben az emberi jogokat”; “a jogok megsértése nélkül is legyőzhető a koronavírus”; “a koronavírus válság az emberi jogok válsága”.	Fejtsd ki, mit jelentenek a jogok a mindennapokban! Az emberi jogok arra valók, hogy olyan életet és közösséget teremthessünk magunknak, amelyet szeretnénk.
Ne beszélj úgy a járványról, mint valami “lehetőségről”, mely által jobbra tehetjük a világot! Ne mondj olyanokat, hogy “minden rosszban van valami jó”! Érzéketlen és szívtelen dolog “lehetőségként” emlegetni valamit, ami a szeretteink halálát okozhatja.	Beszélj arról, mennyi döntést kell hoznunk! A koronavírus járvány igazi erőpróba: ráébreszt bennünket arra, milyen törésvonalakat/gyengeségeket/csapdákat teremtett a kormány. Ezeket szenvedjük meg most. Viszont rászánhatjuk magunkat arra, hogy erősebbé, ellenállóbbá tegyük a társadalmat.
Kerüld az olyan kijelentéseket, hogy a kormánynak “többet kellene tennie”, pl. “többet kellene tenni a börtönök túlszűfoltása ellen”! Ebből nem sül ki semmiféle megoldás. Márpedig, ha semmilyen megoldást sem vázolsz fel, olybá tűnik, hogy maga a probléma megoldhatatlan.	Mondd meg, kinek a feladata, hogy tegyen valamit és azt is, hogy mit! Ha nincs alkalmad kifejezni, fogalmazz így: “A vírus terjedéséhez mindenkinek karanténba kell vonulnia. A bezártság olyan, mint a börtön. Három dolgot tehetünk a túlszűfoltás ellen.”